

er i Færd med at foregaa, vil man faa hele den kirkelige Retning udpræget imod sig, for hvilken Monrad er Talsmand.

Formanden: Det ærede Medlem brugte i sit Foredrag Ordet „Brutalitet“ i en Forbindelse, hvor et andet Udtryk vilde have været mere parlamentarisk.

N. J. Larsen: Det ærede Medlem var saa venlig at betegne mig som Defensor for den fraværende Kultusminister. Naar det ærede Medlem havde erindret, at Ministeren og jeg i tidligere Samlinger have udtalt os ganske overensstemmende om de folkekirkelige Grundspørgsmaal, som her ere under Debat, saa vilde han ikke have fundet Anledning til at opholde sig over, at jeg ogsaa i Dag er enig med Ministeren, men han vilde have fundet det ganske naturligt, at jeg har talt, som jeg har gjort. Det ærede Medlem maa tillade mig at sige, at det forekommer mig, at han ikke, hvor flittig han end er, har sat sig tilstrækkelig ind i de Spørgsmaal, vi her drøfte. Endvidere tillader jeg mig at sige, at han er alt andet end frisindet paa dette Omraade. Jeg forstaar ikke, at en Mand, der vil gælde for Demokrat, kan optræde — jeg vil ikke sige saa brutalt, thi det er jo ikke parlamentarisk — men saa lidet hensynsfuldt over for kirkelige Medborgere, som han har gjort her i Dag. Han siger, at hvad vi skulle stile mod, er Folkekirkens Adskillelse fra Staten. Jeg kan være enig med ham i, at dette er Maalet; men saa længe vi ikke have faaet Grundloven forandret, maa vi blive inden for den Ramme, Grundloven anviser. Selv inden for den Ramme kunne vi dog komme et godt Stykke fremad med Hensyn til Adskillelsen mellem verdsligt og kirkeligt. Det ærede Medlem ytrede, at Spørgsmaalet var: skal Kirkemagten eller Statsmagten støttes? Det rette Svar herpaa er selvfølgelig det, at Kirkemagten skal herske paa det kirkelige Omraade og Statsmagten paa det verdslige. Men det ærede Medlem har et andet Standpunkt; han vil have, at Statsmagten skal herske ogsaa i kirkelige Forhold. Ja, vi kende jo meget godt dette Standpunkt. Det har for Tiden sine Repræsentanter især i

Frankrig, men jeg finder, at det er et meget illiberalt Standpunkt. Det ærede Medlem vil indrømme Kirken fuld Frihed, naar den bliver fuldstændig adskilt fra Staten, men han lægger ingen Vægt paa, om vi, inden Adskillelsen foregaa, gøre, hvad vi kunne, for at faa den kirkelige Styrelsesform demokratiseret. Forholdet er jo dog det, at Staten i saa lang Tid har tilegnet sig al Magt i Kirken, at den har vænnet Menigheden af med at styre sine egne Anliggender. Det er Embedsmændene, der styre. Er det da nu det ærede Medlems Mening, at Staten skulde skille Kirke og Stat ad, saaledes som Forholdene ere i Øjeblikket, altsaa overlevere Menigheden ganske til Præsterne Fordogtbeholdende? Er det Demokratens Mening, at saaledes skulle vi behandle vore kirkelige Medborgere? Det maa antages at være det ærede Medlems Opfattelse, eftersom han finder det i og for sig rigtigt, at vi ved Ægteskabsloven have overladt til Biskopperne suverænt at afgøre, hvad der er Menighedsmedlemmernes Ret lige over for de kirkelige Embedsmænd. Jeg tør sige — jeg gentager det — at saaledes have Folketinget og Venstre ingen Sinde tidligere opfattet Sagen. Jeg skal her særlig nævne en Mand som Tscherning, der var med ved Grundlovens Givelse, der spillede en betydelig Rolle i de følgende Aar. og hvis personlige Forhold til Folkekirken ikke var saa særdeles intimt — selv han holdt stadig paa dette, at Staten skulde aflevere Folkekirken paa en saadan Maade, at Kirkefolket var i Besiddelse af Selvstyre ved Adskillelsen; ellers blev det jo kun en Aflevering til Hierarkiet. Jeg tror, at Forhandlingerne i Dag have slaaet fast, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, Demokraten fra Nørrebro, staar her som Talsmand for den strammeste hierarkiske Folkekirke-Ordning. Det er ikke mit Standpunkt, jeg overlader ganske til det ærede Medlem at forfægte en sliq Opfattelse. Jeg priser Ministeren, fordi han i stik Modsetning til dette Standpunkt er rede til at afgive den kirkelige Magt, han som Kirkeminister har, at han vil overlade til Kirkesamfundet selv at styre sine Sager, og at han vil værge Menighedens Ret over for Præsterne.